

Material didàctic

LLOCS DE CULTE, ESPAIS PER DESCOBRIR

CRISTIANISME

Institut d'Educació

ORÍGENS

El cristianisme és una religió revelada, que neix fa uns dos mil anys del judaisme i arrenca amb Jesús de Natzaret, reconegut pels cristians com a fill de Déu, a Judea (actual Palestina, Israel).

LES CONVICCIONS FONAMENTALS

El cristianisme és per als cristians una religió revelada, expressió de la voluntat de Déu. Neix del judaisme i comença amb Jesús de Natzaret, el fill de Déu, que es va fer home per lliurar el seu missatge.

Per als cristians, hi ha un únic Déu, omnipotent i etern. Déu no és un jutge, és amor infinit, és Pare i és Mare. La convicció fonamental en el cristianisme és el manament de l'amor, que Jesús va recordar constantment al llarg de la seva vida.

També hi ha el compliment dels deu manaments revelats a Moisès. Una altra convicció és la construcció del Regne de Déu, que consisteix a fer que la justícia, la pau i la veritat siguin una realitat a la qual s'arriba gràcies a l'ajut de Déu.

Gràcies als apòstols, el cristianisme es va estendre ràpidament per bona part de la conca mediterrània. És difícil explicar com s'ho va fer aquest grup de gent humil per aconseguir-ho. Per això els cristians creuen que l'origen del cristianisme és humà i és diví, perquè sense l'ajut de Déu no hauria estat possible.

ELS VALORS ÈTICS I MORALS

L'ètica i la moral cristianes es fonamenten en les benaurances del sermó de la muntanya, i també en el manament de l'amor. És una ètica de l'acció lliure i responsable i, per tant, de la consciència. Cadascun d'aquests principis, cada església els ha inclòs en els seus propis codis ètics, d'on han sortit els reglaments i els preceptes que segueixen els cristians.

Contràriament al que es pensa, el cristianisme és la religió de la gràcia, no del pecat. L'apòstol Pau va dir "allà on va abundar el pecat va sobreabundar la gràcia", entesa com un do que ve de Déu i que sempre supera les faltes comeses per les persones.

ELS TEXTOS FONAMENTALS

Sense cap mena de dubte, la Bíblia és el text comú de tots els cristians. Creuen que és paraula revelada perquè, encara que estigui escrita per persones, és paraula de Déu. La Bíblia està formada per nombrosos llibres agrupats en l'Antic Testament i el Nou Testament. L'Antic Testament recull l'experiència del poble d'Israel i, per als cristians, anuncia i prepara la vinguda de Jesús, mentre que en el Nou Testament la promesa de Déu es fa realitat a través de la vida i el missatge de Jesús. El Nou Testament representa per als cristians la plenitud de l'esperança.

A més de la Bíblia, cada corrent cristià té altres textos representatius que li són propis especialment atribuïts a personalitats de referència com ara, per exemple, sants, bisbes, teòlegs o místics.

LA PREGÀRIA, EL CULTE I LES PRÀCTIQUES

La pregària cristiana per antonomàsia és el Parnostre.

Els cristians tenen dos sacraments compartits, dues benediccions especials i permanents que vénen de Déu: el baptisme i la Cena, que també s'anomena Eucaristia o Sagrada Litúrgia.

LES PRINCIPALS BRANQUES

Cristianisme catòlic o romà

El catolicisme romà es distingeix per l'autoritat única que ve de Roma i que té el seu cap en el Papa, considerat el successor de l'apòstol Pere.

L'Eucaristia és el centre de la fe catòlica, i els fidels hi participen amb freqüència, especialment els diumenges. A més de l'eucaristia, existeixen sis sacraments més: el baptisme, la confirmació, el matrimoni, la penitència o reconciliació, la unció dels malalts i l'orde sacerdotal.

Hi ha dos temps litúrgics forts: el cicle d'Advent-Nadal i el de Quaresma-Pasqua.

Les festivitats principals de la comunitat cristiana catòlica, a més dels diumenges, són Pasqua, Pentecosta, que varien de dates cada any, i Nadal, que conserva una càrrega tradicional i religiosa i que se celebra el 25 de desembre.

Cristianisme evangèlic o protestant

Les esglésies evangèliques es desenvolupen a partir de la Reforma protestant impulsada per Martí Luter (1483-1546) durant el segle XVI. El protestantisme afirma el Crist, la Bíblia, i la Fe com a eixos principals en la vida del creient. Insisteix en una teologia centrada en la gràcia lliure i sobirana de Déu. Cadascuna d'aquestes esglésies pot tenir una orientació doctrinal i una forma d'organització específiques. En la celebració religiosa dominical, o "culte", la predicació té una part important, entesa com a explicació i actualització del text bíblic. El protestantisme contempla dos sacraments: la Santa Cena, celebrada amb pa i vi, i entesa com a memorial de la mort de Jesús, i el bateig, d'infants, o d'adults segons les opcions teològiques que caracteritzen algunes comunitats. La celebració de Nadal i Pasqua és compartida per moltes de les esglésies evangèliques. En canvi, no celebren les festivitats dedicades a la verge Maria ni als sants. Un altre element característic és que en el protestantisme només Jesucrist és considerat com a mitjancer entre Déu i els homes.

Cristianisme ortodox o oriental

El centre de la fe ortodoxa és la Sagrada Litúrgia; en el culte, l'Església ortodoxa es diferencia de la resta sobretot perquè crea un clima que acosta els fidels a la divinitat.

Els ortodoxos estableixen diversos sacraments, entre els quals cal destacar la penitència (a través de la qual es rep el perdó de les faltes), l'orde sacerdotal i el matrimoni.

En el corrent ortodox destaquem la devoció a les icones, que no només són quadres, sinó representacions de la divinitat fetes per una persona creient en un acte d'inspiració religiosa especial.

Església Adventista del Setè Dia

En general, el terme adventista es refereix al cristià que creu en el retorn personal i gloriós de Jesucrist. El moviment adventista va ser fundat per William Miller i Hellen White, a final del segle XIX, basant-se en les profecies bíbliques del llibre de Daniel. La Bíblia és la base comuna de la seva doctrina i regla de conducta, que insisteix en el respecte i l'observança dels deu manaments. Els adventistes del setè dia bategen els adults per immersió, tenen l'obligació del delme (contribució del 10 %) i posen l'èmfasi en les profecies bíbliques. Els adventistes celebren el sant sopar amb pa sense llevat i suc de raïm. Tot i que no és obligatori, l'Església Adventista promou el vegetarianisme entre els seus seguidors. A més, és habitual que rebutgin el consum de te, cafè i altres productes que consideren poc saludables. El nom d'adventistes del setè dia prové del fet que celebren el dissabte; tenen establert el dissabte com a dia de descans, i és també el dia en què duen a terme els principals actes religiosos.

EL LLOC DE CULTE

El lloc de culte tradicional dels cristians és l'església, tot i que segons el tipus, i la tradició cristiana, pot rebre noms diferents: capella, ermita, basílica, saló, etc. Segons el corrent cristià amb què ens trobem, l'església pot tenir característiques molt diferents. Així, si en la tradició ortodoxa les esglésies són plenes d'icones, i hi ha un espai reservat de la vista dels fidels per a celebrar-hi els ritus més especials, en el cas de les esglésies catòliques no hi ha aquest espai reservat, i hi trobarem escultures de personatges bíblics o de la tradició cristiana. En les evangèliques i adventistes, en canvi, veurem el lloc de culte absolutament buit de cap mena d'imatge religiosa, i tan sols hi trobarem alguna creu i alguna cita bíblica.

Fonts: Exposició Mirades en diàleg (Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós), *Mapa de la diversitat de creences i conviccions de Badalona* (Unescocat i Ajuntament de Badalona) i Església Protestant Barcelona-Centre.